

Den 30. august 2010

Forslag om finanslov 2011

Kommentar fra Danske Erhvervsskoler - Lederne

De danske erhvervsskoler leverer verdens bedste erhvervsrettede uddannelser. Sådan skal det også være i fremtiden. Det danske samfund har store forventninger til fremtidens arbejdskraft og dermed uddannelsernes kvalitet. Erhvervsskolerne bakker op om ambitionerne og målsætningerne om, at 95% af en årgang skal have en ungdomsuddannelse og 50% en videregående uddannelse. Men skolerne anerkender samtidig, at sådanne mål kræver et solidt økonomisk grundlag.

Hos Danske Erhvervsskoler – Lederne vil vi helst tale kvalitet, fremdrift og visioner. Men vi bliver også nødt til at tale økonomi, for det koster penge at leve op til målsætningerne om gode erhvervsuddannelser. Skolerne ønsker at bidrage konstruktivt til, at de administrative arbejdsgange, it-håndtering, pædagogiske læringsværktøjer mv. bliver så rationelle som mulig. Vi vil hellere bruge pengene på uddannelsernes kvalitet.

Desværre præsenterer årets finanslovsforslag de erhvervsrettede uddannelser for besparelser på godt 145 mio. kr. Samtidig udmøntes regeringens udmeldte 1%'s besparelse fra 2010 først i finansåret 2011 og vil indgå i 2011 regnskabet. 1% 's besparelsen beløber til ca. 110 mio. kr. i 2011 og er ikke en del af finansloven, men skal lægges til. Det betyder, at erhvervsskolerne igen står over for markante nedskæringer på i størrelsesordenen 255 mio. kr. i 2011, svarende til 2.125 kr. pr. elev. Dette i en tid hvor satsningen på uddannelse aldrig har været vigtigere.

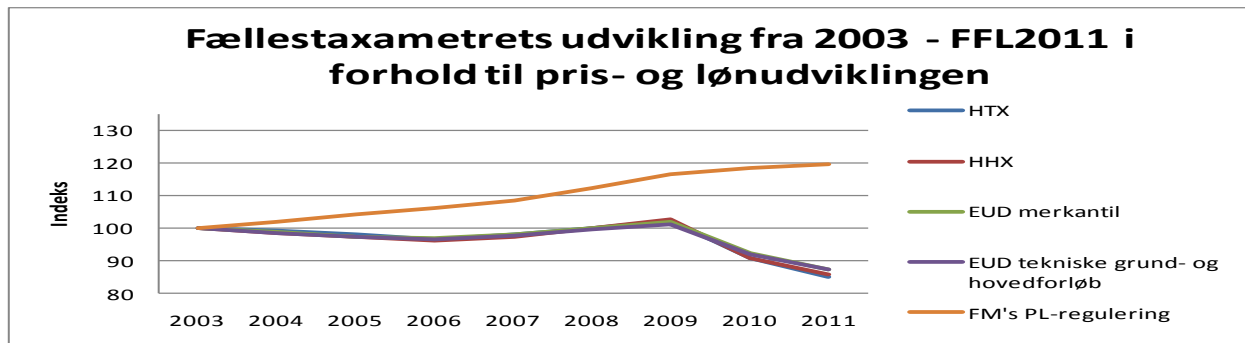
Erhvervsskolerne er meget dårligt rustet til at imødegå de nye besparelser. I 2009 omsatte erhvervsskolesektoren for 13,1 mia. kr. og kunne præsentere en overskudsgrad på 2,1% mod 0,2% i 2008. Over en tre årig periode fra 2007 til 2009 er den gennemsnitlige overskudsgrad af den ordinære drift på 0,8% på erhvervsskoleområdet. Andre beslægtede uddannelsessektorer som det almene gymnasium, SOSU og VUC præsenterede i 2009 regnskabet overskudsgrader på henholdsvis 3,3%, 7,6% og 9,8%.

I efteråret 2009 blev erhvervsuddannelsessektoren tildelt 133 mio. kr. om året over de næste tre år til at øge kvaliteten i sektoren samt forebygge frafald. Alene besparelserne i finansloven beløber sig til mere end 140 mio. kr., og derfor kan man med rette sige, at kvalitetsudviklingsmidlerne nu fjernes fra sektoren igen. Dette må have den naturlige konsekvens, at skolerne ikke kan levere den forventede kvalitetsforbedring samt øge fastholdelsesgraden.

Samtidig med forringelserne i finansloven står skolerne overfor et år, hvor de tusinder, som ikke fik en læreplads i 2010, nu kommer til at mangle på skolernes hovedforløb. Dette kan have stor betydning for skolernes økonomi og kan i værste fald føre til at en del hovedforløb nedlægges.

En finanslovsbesparelse på 145 mio. kr. kan kun findes i drift og undervisning. Driften har gennem en årrække været udsat for markante besparelser, så der kan ikke hentes så store beløb. Derfor ender størstedelen af besparelserne direkte i undervisningen. Fællesudgiftstaxametrene er fra 2003 til 2010 faldet med 7-9% pr. elev, hvor pristallet er steget med 18%. Med FFL2011 falder fællestaxametret yderligere med i gennemsnit 5-6% samtidig med, at pristallet stiger yderligere 2%. Der er nu en forskel på **32-35%** for perioden 2003 – FFL2011 i fællestaxametrets udvikling i forhold til pris- og lønudviklingen i samfundet.

Indekseret udvikling i fællesudgiftstaxametret med udgangspunkt i 2003

Den groteske udvikling i absolutte tal ses ovenfor, hvor fællestaxametret på samtlige uddannelsesretninger er faldet med 12-15% pr. årselev fra 2003 til FFL2011 selvom pris- og lønudviklingen er steget med 20% i perioden.

Størstedelen af reduktionerne i fællestaxametret i 2010 og i FFL2011 er sket på baggrund af konsulentrapporterne, blandt andet McKinsey-rapporten om Ambitiøs IT og Deloitte rapporter om administrative fællesskaber m.v., der fremkommer med urealistisk høje rationaliseringspotentialer. Danske Erhvervsskoler - Lederne har flere gange tilbagevist, at rationaliseringspotentialer er så stort som forudsagt. Desværre betyder det, at størstedelen af pengene skal findes i kvaliteten af undervisningen. Konsekvensen af dette er større hold, færre udbud, en ringere grad af undervisningsdifferentiering og niveaudeling samt afskedigelse af pædagogisk personale. Kommer der yderligere besparelser, forværrer det kun situationen.

Konsekvenserne af forslag til finanslov 2011, samt 1%'s besparelsen

I forhold til situationen i 2010 betyder de foreslåede besparelser i forslag til finanslov 2011 væsentlige forringelser i erhvervsskolernes økonomiske forudsætninger:

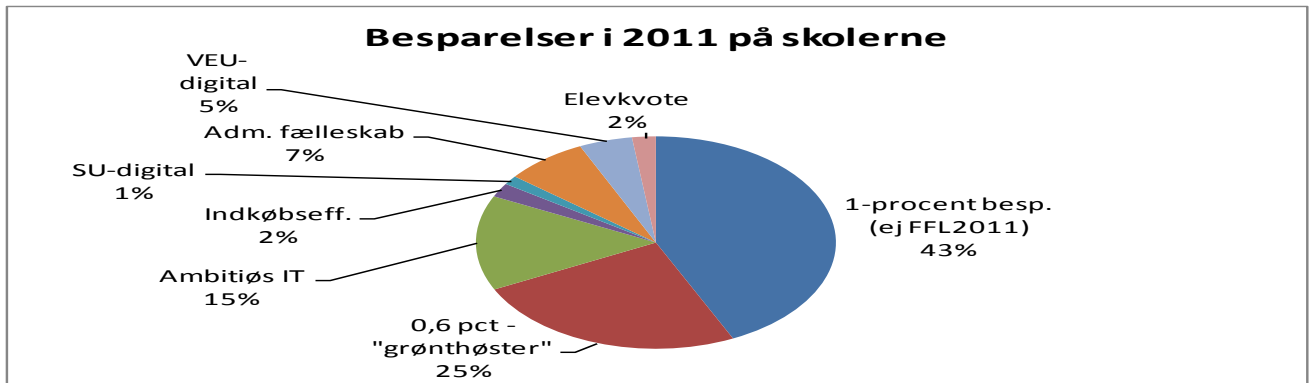
• Regeringens genopretningsplan – generel besparelse 0,6%	63,0 mio. kr.
• Ambitiøs IT	37,1 mio. kr.
• Indkøbs effektivisering	5,5 mio. kr.
• Digitalisering af SU	3,5 mio. kr.
• Digitalisering af VEU	12,1 mio. kr.
• Administrative fællesskaber	18,9 mio. kr.
• Statens elevvotering	5,4 mio. kr.
I alt finanslov 2011	145,5 mio. kr.

Herudover i 2011:

• 1%'s besparelsen m.v.	109,7 mio. kr.
Total besparelser i 2011	255,2 mio. kr.

Besparelsernes fordeling i 2011

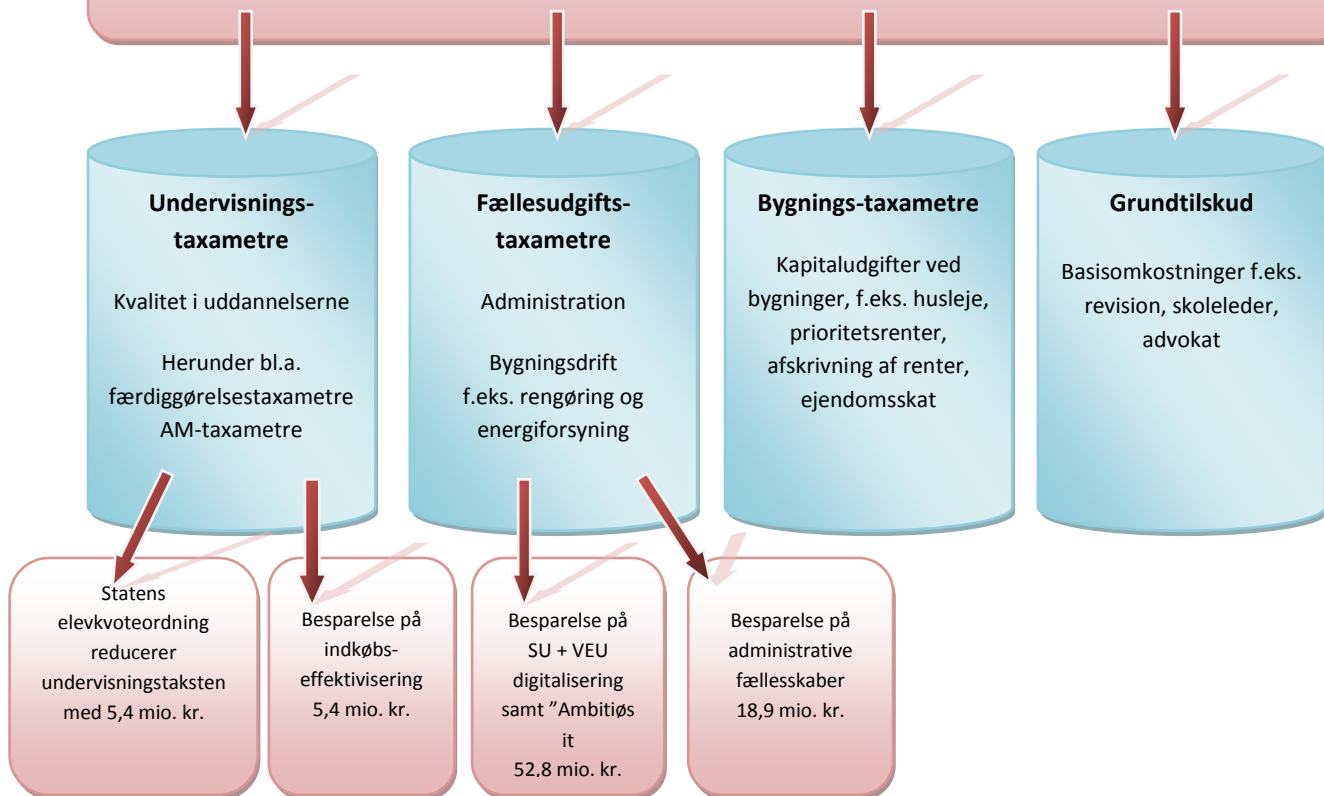

Taxametre som besparelserne rammer

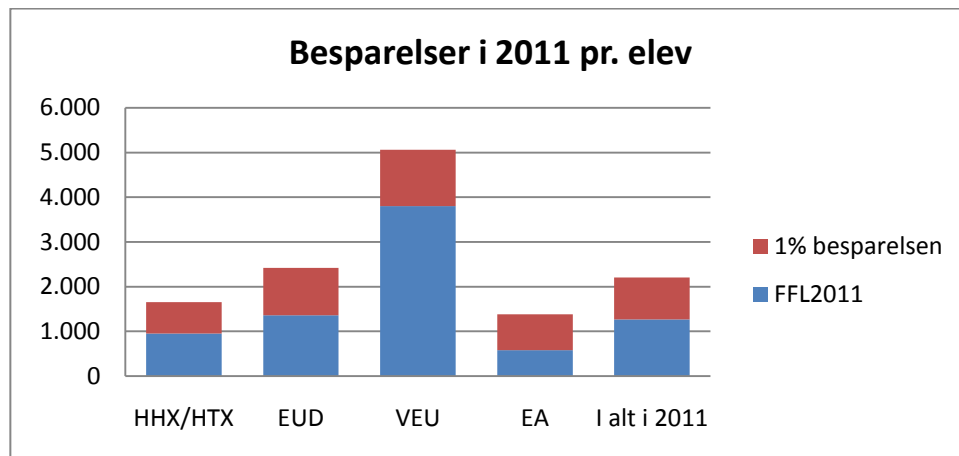
De totale besparelser svarer til ca. 2.125 kr. pr. årselev i hele erhvervsskolesektoren, hvoraf de 943 kr. vedrører 1%'s besparelsen. Pilene indikerer, hvor forslag til finanslov 2011 mener at kunne hente reduktionerne. DE-L finder det ikke realistisk, at pengene kan hentes i fællestaksterne. Derfor må de tages fra undervisningen. Alene effektiviseringskravet på 0,6 % svarer til 525 kr. pr. årselev.

1% besp. er ikke en del af FFL2011, men udmøntes i finansår 2011 og giver en besparelse på 110 mio. kr.

Effektiviseringskrav på 0,6 procent for alle taxametre svarer til besparelse på 63 mio. kr. Effektiviseringskravet på 1% for alle tilskudsudbetalinger fra 2010 svarer til knap 110 mio. kr. I alt "grønthøster" besparelser på 163 mio. kr. eller 1.468 kr. pr. årselev i 2011.

Reduktionen i finanslov 2011 samt 1%'s besparelsen m.v. svarer gennemsnitlig til en besparelse på 2.125 kr. per årselev på erhvervsskolerne. Besparelserne rammer meget forskelligt, og især VEU-området får det svært.

Voksen- og efteruddannelsesområdet

Finansloven er ekstraordinær hård ved den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse (VEU), hvor der totalt set reduceres med 0,5 milliard kroner fra 2010 til 2011. Dette i en tid hvor opkvalificering af arbejdsstyrken aldrig har været vigtigere. Reduktionerne på efteruddannelsesområdet er så drastiske, at det vil reducere aktiviteterne på området markant, hvilket også fremgår af finansloven, hvor der forventes et aktivitetsfald på mere end 30% fra 2010 til 2011. Det er stik imod målsætningerne om netop at løfte arbejdsstyrkens kompetenceniveau.

Om 10 år kommer det danske arbejdsmarked til at mangle 45.000 faglærte og 105.000 personer med en videregående uddannelse på arbejdsmarkedet, mens der vil være 90.000 ufaglærte, der ikke er i stand til at skaffe sig beskæftigelse på grund af manglende kompetencer.

Udover aktivitetsfaldet som følge af kraftigt forringede vilkår for kursister og arbejdsgivere rammes skolerne også markant på taxametrene, blandt andet som følge af bortfald af 80 millioner kroner i taksterne for 2011, hvilket medfører en takstreduktion på de lave AMU-takstgrupper på op til 24%. Som følge af de reducerede takster og faldet i aktiviteten som følge af forringede vilkår for kursister og arbejdsgivere forventes udgiften til undervisningstaxametret alene at falde med 200 mio. kr. fra 2010 til 2011 og udgiften til fællestaxametret at falde med mere end 40 millioner i FFL2011 i forhold til 2010.

Undervisningsministeriet gennemfører p.t. et taksteftersyn som efterfølgende skal drøftes med arbejdsmarkedets parter og globaliseringsforligskredsen som opfølgning på VEU-trepartsaftalen fra 2007. Der er ikke reserveret midler til videreførelse af takstniveauet efter 2010. Situationen forværres yderligere af, at der bliver reduceret med 30 millioner kroner i 2012 på undervisningstaksterne til AMU.

Praktikpladser

Det er målsætningen at der skal gøres en særlig indsats for at sikre praktikpladser til unge under erhvervsuddannelse med henblik på at opfylde 95%'s målsætningen. Sammen med partierne bag globaliseringsaftalen har regeringen skabt rammerne for 5.000 ekstra praktikpladser i 2010. Der vil blive taget initiativ til at der med aftalepartierne skabes mulighed for 5.000 ekstra praktikpladser i 2011 inden for AER-ordningen. I den forbindelse er antallet af skolepraktikpladser i FFL2011 reduceret med knap 1.500 pladser i forhold til 2010. På teknisk EUD opereres der med præcis 1.500 færre skolepraktikpladser i finanslovsforslaget i forhold til 2010, mens der budgetteres med 43 flere skolepraktikpladser på merkantil EUD. I en tid hvor der i forvejen er problemer med at skaffe praktikpladser til alle bør antallet af skolepraktikpladser som udgangspunkt ikke reduceres.

De manglende praktikpladser er et seriøst samfundsmæssigt problem, der resulterer i mange tusinde færre uddannede faglærte om 3-4 år. Samtidig betyder det, at skolerne mister taxametre på såvel grundforløbet som skoleperioderne på hovedforløbet. Det er bydende nødvendigt at der sættes seriøst ind for at bekæmpe problemet, hvorfor en reduktion i antallet af skolepraktikpladser er et markant skridt i den forkerte retning.

Uddybende kommentarer til forslag til finanslov 2011

Indkøbseffektivisering

2. fase af Deloitte-rapporten om indkøbseffektivisering træder nu i kraft med besparelser på 0,1% af undervisningstaksterne. Dette svarer til godt 6 mio. kr. for erhvervsskolerne og erhvervsakademierne.

Kommentar:

Det forventede besparelsesprovenu vil kun i meget begrænset omfang kunne realiseres i 2011.

Digitalisering af SU

Projektet byder igen i 2011 på en reduktion i fællestaksterne, denne gang på yderligere 30 kr. pr. årselev i forlængelse af reduktionen i 2009 på 40 kr. pr. årselev og på 70 kr. i 2010; i alt 140 kr. Samlet betyder det ligeledes en yderligere reduktion på godt 4 mio. kr. i 2011 i forhold til 2010.

Kommentar:

Danske Erhvervsskoler - Lederne finder det påfaldende uheldigt, at skolerne ikke fik forhøjet fællestaksten, da opgaven om digitalisering af SU blev lagt ud til skolerne, men til gengæld skal skolerne finansiere besparelsen, når opgaven digitaliseres og med store forsinkelser og fejl i it-systemerne. Som minimum må besparelserne afspejle, hvornår systemet er fuldt og fejlfrit implementeret.

Administrative fællesskaber

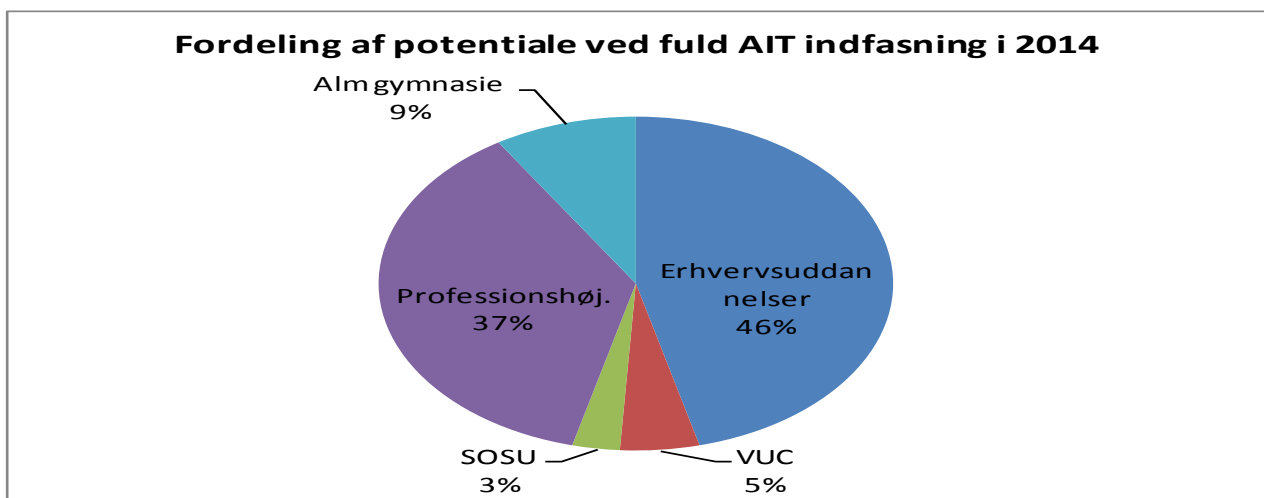
Deloitte's rapport om administrative fællesskaber medfører en reduktion af fællestaksterne med 1,5% på erhvervsuddannelserne (EUD), 3,6% på hhx/htx og 1% på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU), hvilket svarer til knap 19 millioner. De 19 millioner i 2011 kommer oveni de 141 mio. kr. som erhvervsskolerne blev reduceret med i 2010, hvorved fællestaxametret efterhånden er blevet totalt udhulet.

Kommentar:

Danske Erhvervsskoler - Lederne har dokumenteret, at de beregningsmodeller, som Deloitte har anvendt, er behæftet med alvorlige fejl. Ligeledes er der store forskelle i skolernes besparelsespotentiale, da mange allerede har rationaliseret driften, men dette til trods rammer besparelserne alle. I praksis betyder det, at skoler, hvis flotte resultater danner grundlag for sparekravene for resten, får samme besparelse i kr. som de, der har sparemuligheden.

Studieadministration – "Ambitiøs It"

Denne rapport udløser reduktioner på 37,1 millioner kroner i taksterne for 2011. Ved fuld implementering af ambitiøst it-projektet i 2014 vil erhvervsskolerne og erhvervsakademiernes andel være godt 90 mio. kr. Dette svarer til en besparelse på knap 1.000 kr. pr. årselev i gennemsnit for erhvervsskolernes og erhvervsakademiernes uddannelser. Erhvervsskolernes andel af disse besparelser er forhøjet i forhold til McKinsey rapportens anbefalinger fra 43% til 46%, hvilket virker voldsomt i forhold til andre uddannelsesretninger. F.eks. skal de almene gymnasier kun spare 9% mod tidligere 10%, ligesom SOSU og VUC også har fået nedsat deres besparelserprocent. Det virker urimeligt at erhvervsskolerne, der i modsætning til de gamle amtslige institutioner (alm. gymnasium, SOSU og VUC) allerede har gennemført voldsomme effektiviseringer, alligevel bliver udsat for større sparekrav, og helt modsat effektiviseringspotentialer. Samtidig rammes de skoler, der har strømlignet deres studieadministration med samme besparelser som de, der har en sparemulighed. Besparelserne skal forblive inden for Undervisningsministeriets område til udvikling af pædagogisk it, men penge fordeles ikke proportionalt med besparelserne.

Kommentar:

Danske Erhvervsskoler - Lederne finder at besparelspotentialer er urealistisk højt. Samtidig er besparelspotentialerets fordeling i Ambitiøs IT mellem uddannelsessektorer misvisende og det er underligt at erhvervsskolernes andel er steget yderligere i forhold til McKinsey-rapportens fordelinger, således at hele 46% mod tidligere 43% af de samlede besparelser på Undervisningsministeriets område til Ambitiøs IT nu vedrører erhvervsskolerne. Det er endvidere af stor betydning at eventuelle midler til pædagogisk it anvendes med henblik på at styrke mulighederne for differentiering og niveaudeling, samt en mere effektiv udnyttelse af de pædagogiske ressourcer.

VEU-digitalisering

VEU-digitaliseringen vedrører kun udbydere af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, og medfører en reduktion i administrationstillægstaksten på 8 pct. fra 2010 til 2011.

Kommentar:

VEU-digitaliseringen startede 1. januar 2010 og har i sin 1. periode medført mere- og ikke mindre administration for skolerne, blandt andet som følge af problemer for brugerne med håndtering af den digitale signatur med dertilhørende forøget administration og support fra skolernes side. DE-L forventer at de øvrige faser af digitaliseringen forløber markant mere gnidningsfrit før det er realistisk at høste besparelser på mere end 10 millioner kroner i 2011.

Som bilag vedlægges notat om forslag til finanslov for 2011 fra den 25. august fra Danske Erhvervsskoler – Lederne.

Yderligere oplysninger:

Direktør Lars Kunov, lku@danskeerhvervsskoler.dk

Økonomikonsulent Søren Jessen Jensen, sjj@danskeerhvervsskoler.dk

Økonomikonsulent Flemming Jørgensen, flj@danskeerhvervsskoler.dk